



Monumentnummer*: 521652

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 56
E info@cultureelerfgoed.nl

Status rijksmonument
Inschrijving register* 27 juni 2001
Kadaster deel/nr 82809/12

Woonplaats*	Gemeente*			Provincie*			
Sittard	Sittard-Geleen			Limburg			
Straat*	Nr*	House letter*	Toev.*	Postcode*	Woonplaats*	Situering	Locatie
Wilhelminastraat	2			6131 KN	Sittard		
Parklaan	13			6131 KE	Sittard		
Kadastrale gemeente*	Sectie*	Kadastraal object*	Appartement aanduiding		Grondperceel		
Sittard	D	7858	A3				
Sittard	D	7858	A7				
Sittard	D	7858	A10				
Sittard	D	7858	A1				
Sittard	D	7858	A2				
Sittard	D	7858	A4				
Sittard	D	7858	A8				
Sittard	D	7858	A6				
Sittard	D	7858	A9				
Sittard	D	7858	A5				

Omschrijving**

Inleiding

KATHOLIEKE LAGERE JONGENSSCHOOL met ONDERWIJZERSWONING, genaamd St.Jozefschool, 1924. Gebouwd in een sterk door de Amsterdamse School beïnvloede bouwtrant, naar een ontwerp van architect Jos. Wielders te Sittard. Het geheel is gesitueerd op de hoek van Wilhelminastraat en Parklaan en vormt als zodanig een beeldbepalende hoekoplossing. De betonbrug over de Geleenbeek,

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument



die toegang geeft tot de schoolvleugel, dateert uit 1925. De uit 1967 daterende aangebouwde dubbele garage aan de achtergevel van de onderwijzerswoning, gerealiseerd ter vervanging van een berging van één laag onder plat, is UITGESLOTEN van bescherming.

Omschrijving

De jongensschool met onderwijzerswoning heeft een Z-vormige PLATTEGROND. De onderwijzerswoning bevindt zich aan de noordzijde, in dwarsrichting ten opzichte van de Wilhelminastraat. Aan de oostzijde van de woning, in lengterichting ten opzichte van de Parklaan en dwars op de Wilhelminastraat, bevindt zich de schoolvleugel. Deze schoolvleugel wordt aan de zuidzijde beëindigd door een verhoogd en in oostelijke richting risalerend volume. De onderwijzerswoning op rechthoekige plattegrond heeft een gedeeltelijke souterrainverdieping, twee BOUWLAGEN en is gedeeltelijk voorzien van een zolderverdieping. De onderwijzerswoning wordt voor een deel gedekt door een asymmetrisch ZADELDAK met rode Hollandse pannen. Kleine, horizontaal geaccentueerde dakkapel op het rechter zijdakvlak, met verticaal ingedeeld rechthoekig houten venster. Korte nokschoorsteen. Hoge schoorsteen op het linker zijdakvlak. Boven de loggia een plat dakdeel waarop een hoge, sleutelgatvormige bakstenen schoorsteen.

Het schoolgedeelte telt één, in hoogte variërende BOUWLAAG op een Z-vormige plattegrond, onder PLATTE DAKEN. De kroonlijsten zijn ofwel voorzien van rode Hollandse pannen, ofwel van een rode bakstenen blokandlijst. De klaslokalen in het volume in lengterichting langs de Parklaan zijn verhoogd ten opzichte van de gang en hebben aan de oostzijde dakschilden met rode Hollandse pannen.

School en onderwijzerswoning hebben een rood genuanceerde, in hoogte variërende bakstenen plint, waarboven een geel genuanceerde bakstenen optrek. De dorpels van het schoolgedeelte zijn uitgevoerd in beton, de dorpels van de onderwijzerswoning in baksteen.

De voorgevel van de ONDERWIJZERSWONING aan de noordzijde is opgebouwd uit twee delen. In het geveldeel onder het platte dakdeel is in de eerste laag een gewelfde, asymmetrisch uitstulpende erker geplaatst. In deze erker drie gekoppelde, tweevoudig verticaal ingedeelde, rechthoekige houten erkerkozijnen. In elk van de drie ramen, aan zowel boven als onderzijde, een horizontale roedeverdeling. Boven deze erker, onder het brede dakoverstek, een loggia. Deze loggia is toegankelijk via een rechthoekige houten deur met zijlichten, elk voorzien van horizontale roedeverdeling.

In het geveldeel onder het asymmetrische zadeldak is in de eerste laag, tussen de voorzijde van bovengenoemde erker en het verdiepte portiek, een gewelfde bakstenen bloembak geplaatst. Boven deze bloembak, in de hoekpartij bij het verdiepte portiek en onder een houten bakgoot annex luifel, zijn drie gekoppelde, rechthoekige houten vensters geplaatst met zowel aan de boven- als onderzijde een horizontale roedeverdeling.

In het verdiepte portiek, toegankelijk via een tweetal traptreden, bevindt zich een rechthoekige houten paneeldeur waarin een verticale reeks gekleurde glazen venstertjes. Het portiek wordt halfhoog afgesloten door een bakstenen muur, waarop de geornamenteerde houten kolom van het overstek rust en die voorzien is van een in een krul uitlopende bakstenen bloembak.

In de tweede laag van de voorgevel is een rechthoekig, verticaal ingedeeld houten venster geplaatst met tienruits roedeverdeling per glaspaneel. Onder het gepleisterde topgeveldeel een rechthoekig, verticaal ingedeeld houten venster zonder roedeverdeling.

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument



De westelijke zijgevel van de onderwijzerswoning heeft twee hoog onder de luifelgoot ingezette rechthoekige houten halvensters, waarin slechts de horizontale roede van de oorspronkelijke kruisvormige indeling resteert. Beide vensters worden omlijst door zowel driehoekige als ronde uitstulpende muurdammen. Naast deze halvensters een aanzienlijk rechthoekig houten vensterkozijn, dubbel verticaal geleed, met horizontale vijfruits indeling per glaspaneel. In de plint onder dit venster een rechthoekig souterrainvenster.

De op het zuiden gelegen achtergevel wordt in de eerste laag grotendeels aan het oog onttrokken door de van bescherming uitgesloten dubbele garage. Daarnaast bevindt zich een rechthoekig houten vensterkozijn. In de tweede laag van de achtergevel zowel een rechthoekig, dubbel verticaal ingedeeld, houten venster als een rechthoekig verticaal ingedeeld houten venster. Uit beide vensters is de kleine roedeverdeling van de glaspanelen verdwenen. In de top van de achtergevel een ongeleed rechthoekig houten venster.

De noordgevel van de SCHOOL aan de Wilhelminastraat vormt een geheel met de hoofdentreepartij op de hoek van de Wilhelminastraat en de Parklaan. Beide delen zijn als het ware in elkaar geschoven en worden gekenmerkt door in zuidelijke richting afgeronde, ten opzichte van elkaar enigszins vooruitspringende, bakstenen gevelvelden. In de gevel aan de Wilhelminastraat is de plint voorzien van een rechthoekig souterrainvenster, de eerste laag van een viervoudige vensterreeks met afgeronde en geornamenteerde betonnen traceringen. In deze reeks bevinden zich drie rechthoekige houten T-vensters met achtruits bovenlicht en een rechthoekig, ongeleed houten venster met vierruits bovenlicht. Links daarnaast, op de plek waar de afgeronde geveldelen op elkaar aansluiten, is verdiept een rechthoekig houten bovenlichtvenster geplaatst waaruit de vierruits indeling is verdwenen. Het gevelveld boven deze vensterreeks stulpt aan de zijde van de onderwijzerswoning in noordelijke richting spits uit. De gevel wordt beïndigd door een in de vrijwel gehele schoolgevel doorlopende daklijst van rode Hollandse pannen.

De hoofdentree aan de Parklaan heeft een verdiept geplaatste, dubbele houten paneeldeur met beslag, toegankelijk via enkele traptreden. Deze dubbele deur wordt aan weerszijden omgeven door muurwerken in afgerond metselwerk. Boven de deur, op een eveneens afgerond, risalerend gevelveld, een smeedijzeren kruis.

Op deze hoofdentree sluit in zuidelijke richting het langgerekte volume van één, in hoogte variërende bouwlaag aan. Hierin zijn de schoolgang, vier klaslokalen alsmede een tweede entreepartij aan zowel voor- als achterzijde aangebracht. De oostgevel aan de Parklaanzijde bestaat uit een viertal, tussen vijf licht risalerende gevelvelden geplaatste vensterreeksen. In deze risalieten zijn de rechthoekige, verticaal ingedeelde houten vensters van de toileteenheden geplaatst. Uit deze vensters is de oorspronkelijke ruitvormige roedeverdeling verdwenen. Tussen deze risalieten reeksen met een viertal rechthoekige houten vensters met elk een twaalfruits roedeverdeling. Zowel de toiletvensters als de vensterreeksen zijn geplaatst in betonnen lijsten. De tweede entreepartij bestaat uit een verdiept geplaatste, dubbele houten paneeldeur onder een betonlatei, omgeven door afgeronde muurwerken in baksteen. Voor het overige wordt het aanzicht van de lange gevel aan de oostzijde bepaald door de met rode Hollandse pannen gedekte daklijsten van de schoolgang en de dakschilden van de hoge klaslokalen.

Aan de zuidzijde bevindt zich een in oostelijke richting vooruitspringende blokvormig volume met afgeronde gevelhoeken, waarin een tweetal klaslokalen zijn ondergebracht. Dit volume kenmerkt zich door een symmetrische gevelindeling aan de Parklaanzijde, een in hoogte oplopende plint en een aanzienlijke houten vensterkozijn. Dit kozijn is symmetrisch opgebouwd en bestaat uit een twee kruiskozijnen met oorspronkelijk een negenruits roedeverdeling per glaspaneel, waaronder, enigszins versmald, twee ongelede houten vensters. Beide kruiskozijnen worden gescheiden door een smal, tienvoudig horizontaal geleed glaspaneel. In de noordelijke zijgevel, in de oksel met de tweede schoolentree, is eveneens een rechthoekig houten kruiskozijn geplaatst waaruit de kleine roedeverdeling is verwijderd. De zuidelijke gevel is geheel blind en root gedeeltelijk terug. Het gehele volume aan de westzijde heeft een kroonlijst van

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument



rode baksteen met bloktanddecoratie.

De op het westen gelegen achtergevel van het schoolgedeelte telt vijf rechthoekige stalen vensterkozijnen met 12-ruits roedeverdeling en ongeleed onderlicht, waarboven betonlateien.

Aan de zuidzijde, tussen het vierde en vijfde kozijn, een risalerend entreevolume onder plat met luifel, waarboven drie rechthoekige, zesruits houten bovenlichten. Dubbele paneeldeuren met twee zijlichten, waarboven een aanzienlijke strek.

Aansluitend op de noordgevel van de school een doorlopende bakstenen erfafscheiding met ezelsrug, overgaand in een deels vernieuwde smeedijzeren hekwerk.

Aan de Parklaanzijde een betonnen brug over de Geleenbeek, waarop een eenvoudig smeedijzeren borstwering, identiek aan een deel van de overige erfafscheiding.

In het INTERIEUR van de ONDERWIJZERSWONING is de indeling vrijwel intact bewaard gebleven. In de woning zijn de oorspronkelijke paneeldeuren alsmede de klapdeur met kleine roedeverdeling van de hal nog aanwezig. Roodgele gangplavuizen.

De INTERIEURindeling van het SCHOOLGEDEELTE is intact. Het betreft een lange gang aan de Parklaanzijde, met rode vloerplavuizen en dito plint, lichtblauwe tegellambrizingen, driezijdige klaslokaalrakers in de gangen, klaslokaal-paneeldeuren met horizontale roedeverdeling. Alle klaslokalen zijn onderling verbonden door rood geverfde paneeldeuren met dubbele horizontale roedeverdeling in de glaspanelen. De diverse toiletblokken zijn tegenover de klaslokaaldeuren geplaatst. Verdiept tussen de toiletblokken telkens een reeks van vier hoog ingezette vensters. In het zuidelijke volume twee dwarslokalen met typische entreepartij, bestaande uit twee paneeldeuren in driehoekig uitstulpende lijsten, die een luifel dragen. Het grote klaslokaal aan de Parklaanzijde heeft de originele, door Wielders ontworpen vitrine- en muurkasten. Achter de hoofdingang aan de noordzijde bevindt zich de kantoornis van de conciërge, met doorgang naar de onderwijzerswoning.

Waardering

De Jozefschool met onderwijzerswoning aan de Wilhelminastraat/Parklaan is van cultuurhistorische waarde als bijzondere uitdrukking van een geestelijke en typologische ontwikkeling. De architectuurhistorische waarden van het geheel zijn groot tot zeer groot en worden bepaald door het bovenregionale belang van het bouwwerk voor de geschiedenis van de architectuur, de expressionistische bouwstijl, het belang van het bouwwerk voor het oeuvre van architect Wielders, de esthetische kwaliteiten van diens ontwerp, de ornamentiek en de bijzondere samenhang tussen interieur en exterieur. School en onderwijzerswoning zijn van bijzondere betekenis vanwege de situering, zijn als zodanig verbonden met de uitbreiding van de stad en zijn van bijzondere betekenis voor het aanzien van Sittard. Verder is er sprake van een hoogwaardige bebouwingskwaliteit in relatie met de villabebouwing aan weerszijden van de Geleenbeek. School en onderwijzerswoning zijn in hoge mate gaaf bewaard gebleven en van zeer groot belang in relatie tot de structurele en visuele gaafheid van de stedelijke omgeving. Bovendien beschikt het geheel in bovenregionaal kader over een hoge mate van architectuurhistorische zeldzaamheid.

De St.Jozefschool met onderwijzerswoning vertegenwoordigt een algemeen belang vanwege het geheel van voornoemde waarden.

Hoofdcategorie

Woningen en woningbouwcomplexen

Subcategorie

Dienstwoning(K)

Functie

Onderwijzerswoning

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument



Hoofdcategorie

Cultuur, gezondheid en wetenschap

Subcategorie

Onderwijs en wetenschap

Functie

Schoolgebouw